

"Ärgake külad"
kogunes
Riisiperes
Lk 2.

Raimond Valgre
nimeline pink

Lk 2.

Kinkelepingust

Lk 6.

Teataja

Nissi valla ajaleht

5
2014

Harju maleva noorte kotkaste ja kodutütarde sügislaager

24. – 26. oktoobrini toimus Turba koolis Harju maleva noorte kotkaste ja kodutütarde sügislaager. See laager oli teistest erinev selle poolest, et selle korraldasid ja viisid läbi meie enda endised ja praegused õpilased (Saskia, Virje, Taniel, Marleen, Kristi, Mari, Kairid, Minna, Taavo ja Romet) ning neid aitasid veel Turba rühma kuuluvad Tebi ja Rihard ning Kurtina rühmast Kaspar ja staabirühmast Robin. Oma võistluste vahelt lipsas aegajalt meile appi ka Gerda.

jätkub lk 4

Turba Kool „Hooliva Klassi“ programmis

6.-7. klasside noored on jõudnud oma arengus etappi, kus seistakse silmitsi väljakutsetega, mis on seotud suhete loomise ja hoidmisega. Programmi „Hooliv klass“ eesmärgiks on õpetada oskusi ja pakkuda kogemusi, mis aitavad luua klassist hoolivat meeskonda. 13st kandideerinud Tallinna ja Harjumaa koolist valiti programmi välja neli klassi valituks osutus ka Turba Kooli 7. klass, kelle klassijuhatajaks on Sirje Tabun.

jätkub lk 5

Päästeteemaline nädal Nissi koolis

29. septembrist kuni 3. oktoobrini toimus meie koolis organiseeritud tuletõrje 95. aastapäevale pühendatud nädal. Ürituse eesmärk oli kinnistada laste teadmisi tuleohutusest ja väärtustada päästja elukutset.

jätkub lk 4

"Ärgake, külad!" infopäev Riisipere kultuurimajas

Laupäeval, 25. oktoobril kella kahe paiku päeval oli märgata Riisipere kultuurimaja juures liikumist – kohale olid jõudnud infopäeva organiseerijad. Vaja on ju valmis keeta terituskohv, lahti lõigata õunakook, üles seada dataprojektor ja teha veel mõned vajalikud ettevalmistused algavaks infopäevaks. Esimestena jõuavadki kohale külalised ja esinejad Vigala vallast ning Liikumisest Kodukant. Ja peagi tulevad huvilised Nissi vallast. Esimesed mõtted külaliikumisest saabki vahetatud kohvi ja koogi juures. Kohale tulnud inimeste peamiseks sooviks on kaasa rääkida ja mõelda, kuidas Nissi vallas MTÜde ja külade mõtteid volikogule edasi anda.

Infopäeva alustuseks moodustasime toolidest kaare, et oleks ikka ümarlaud ja mõnusam on ju näost näkku mõtteid vahetada. Tutvustusringi ajal selgus, et esindatud on 1 alevik - Riisipere ja 5 küla – Ellamaa, Lehetu, Madila, Tabara ja Ürjaste.

Arutelu käis mitmeid teemasid, kuid siinkohal mõned olulisemad:

Vigala valla külade ümarlaua koge-

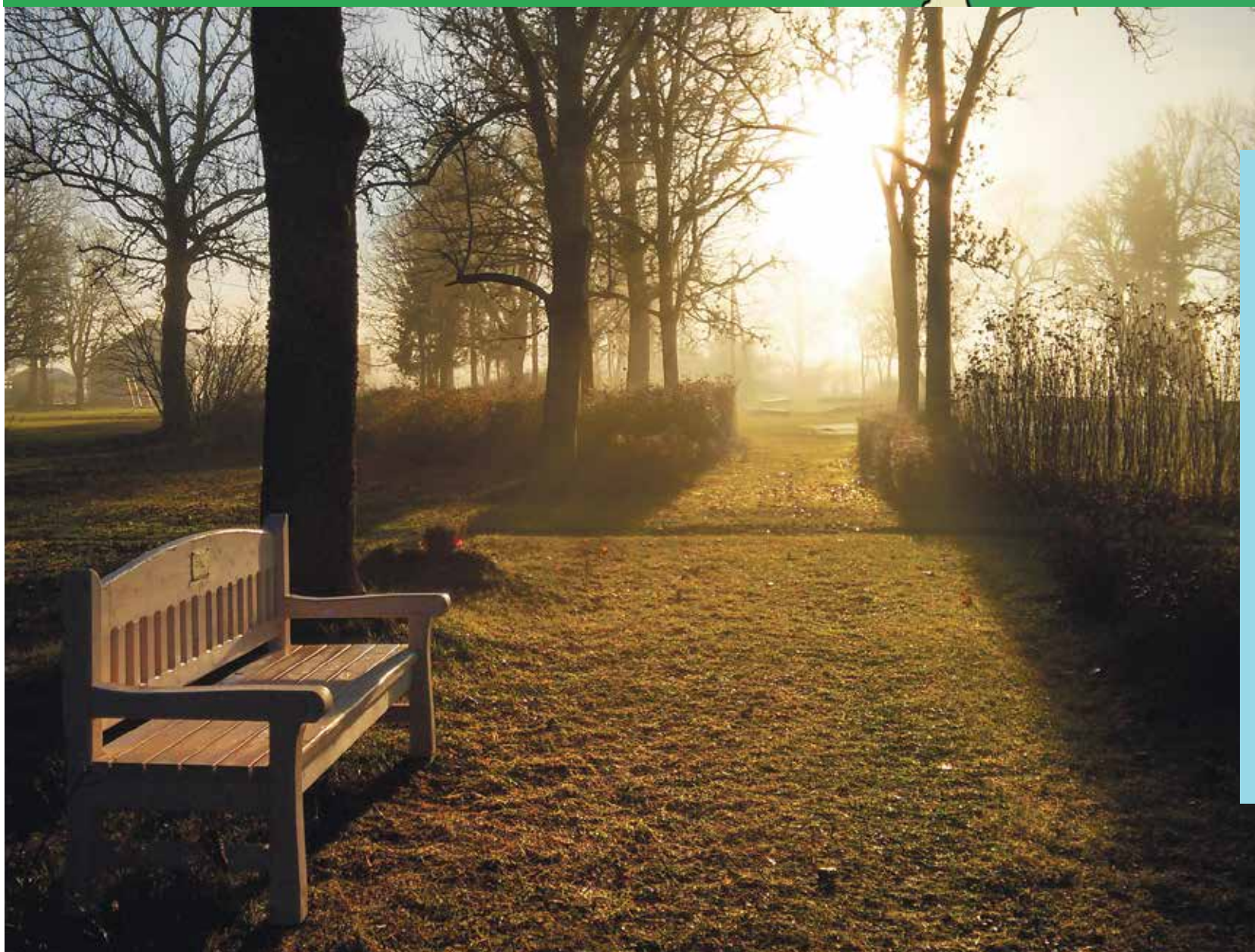
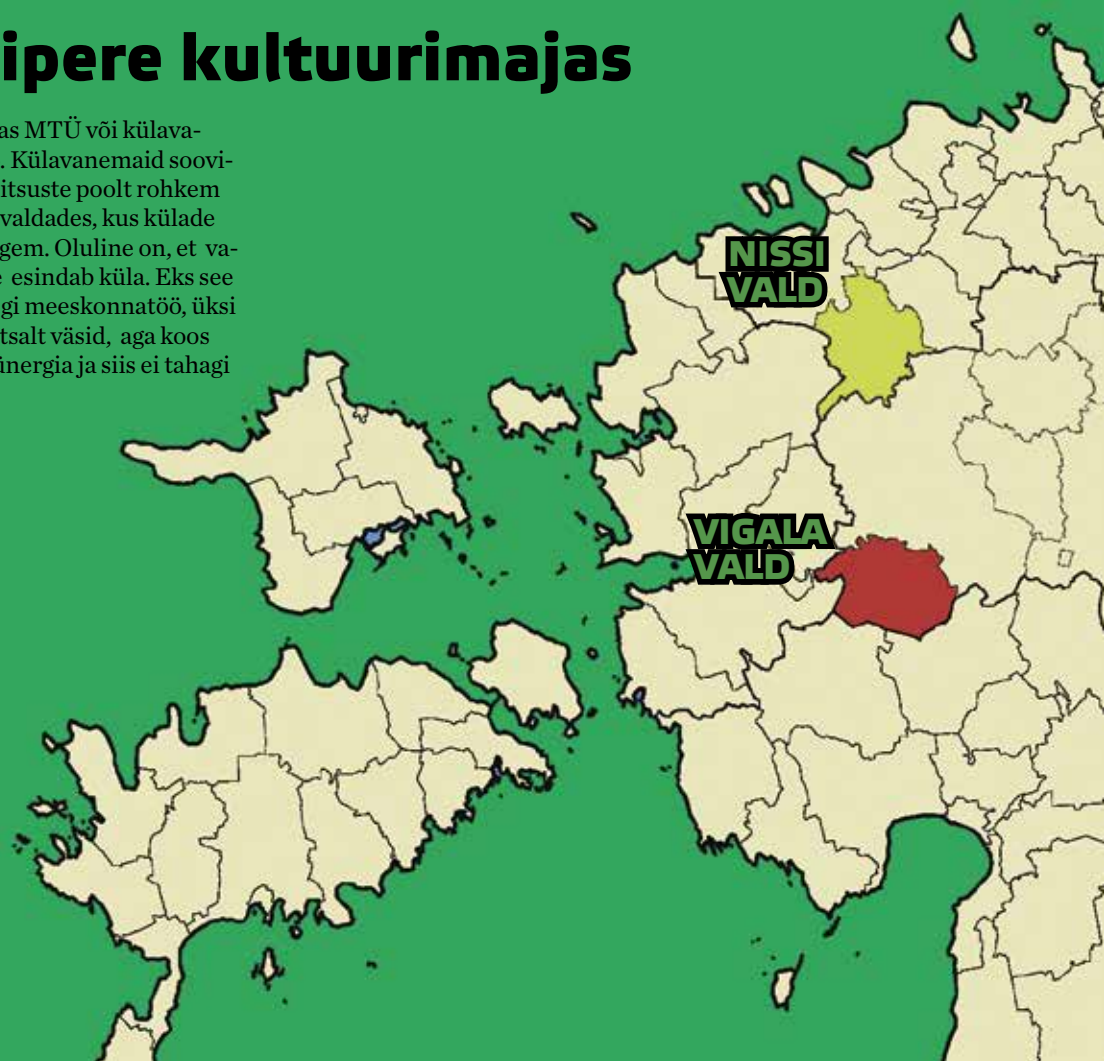
musi tutvustas Liina Kikas Vigala valla Vana Vigala külast.

MTÜ Vigala valla külade ümarlaud tegutseb aastast 2007. Ühing esindab Vigala valla külasid, kelle liikmeteks on külavanemad ja teised aktiivsed vabatahtlikud. Ühingu ülesandeks on suhelda valla volikoguga, koondada vajadusi ja koordineerida projektide esitamist. Külavanemad ja ühingu juhatus toimivad vabatahtlikkuse alusel. Külavanemad on valitud mitme küla esindajateks. Külavanematel on ametiraha, külades on infotahvlid. Korraldatakse laatasid, töötubasid, talgud, väljasõite erinevatesse küladesse ja kaugemalegi. Ühing on osaliseks oluliste arutelude juures volikogus, kus oodatakse külade arvamust. Vallavalitsus toetab MTÜ Vigala valla külade ümarlauda igal aastal 2900 euroga, millele lisandub projektide omaosalus.

Külavanemate rollist rääkis Külli Vollmer Kodukandist, kes on projekti "Ärgake, külad!" ellu kutsuja.

Külavanemate Eestis on 4437 küla. Aktiivseid külasid, kus külal on

eestvedaja (kas MTÜ või külavanem) on 1676. Külavanemaid soovitakse vallavalitsuste poolt rohkem näha suurtes valdades, kus külade „häääl“ on nõrgem. Oluline on, et valitud inimene esindab küla. Eks see külade asi olegi meeskonnatöö, üksi soleerides lihtsalt väsid, aga koos tekitatakse sünergia ja siis ei tahagi

Pink Raimond Valg

Raimond Valgre sünnist möödus 7. oktoobril 101 aastat. Küllap on liigne mainida, et Valgre on üks tuntumaid ja armastatumaid heliloojaid, kes end eluajal tagasihoidlikkusest ise kordagi heliloojaks tituleerida ei tihanud.

Uurides helilooja eluga seonduvat ei saa me ka täna veel väga täpselt rääkida tema eluloost. See on täis müstikat ja legende nagu Raimond isegi. Tema noorusaastad möödusid Raplas ja hilisemad, kõige loominguilisemad aastad Pärnus. Kuid teada on, et ta sündis Riisiperes, kus

Keraamikaring Riisipere Kultuuriseltsis

Alates käesoleva aasta oktoobrikuust tegutseb Riisipere Lasteaia hoones Saviring. Leader Programmi kaudu on Riisipere Kultuuriselts saanud oma kasutusse keraamikaahju. Sisse on seatud keraamikatöökoda. Esmaspäevast kolmapäevani, ajavahemikus 16.00-18.45-ni, on töökoda keraamikahuviliste päralt. Savi voolimise tundides käivad nii Riisipere Lasteaia lapsed kui ka lapsevanemad ja õpetajad. Saviring on

avatud väikeste, maksimaalselt viie-liikmeliste gruppide jaoks. Kokkuleppel broneeritakse aegu kõigile neile, kel huvi ja soov oma kätega asjade tegemisest rõõmu tunda.

Savi on iidne materjal, millel on ainulaadsed looduslikud omadused. Saviga töötamisel on teaduslikult tõestatud teraapiline toime. Inimese arengule pakub savi voolimine väga mitmekülgset tuge

- maandades pingeid ja luues sisemist tasakaalu, arendades peenmotoorikat ja keskendumisuskust, kasvatades enesekindlust ning tugevdades minatunnetust. Savi aitab meil saada paremat kontakti isenda ja loodusega. Töö saviga soodustab lasteaju arengut, kuna kahe käega tööd tehes „suhtlevad“ omavahel ka vasak ja parem ajupoolkera. Tänu sellele paranevad erinevate ajukeskuste vahel olemasolevad

seosed, samuti keeletaju ja kõneoskus.

Saviringi juhendaja Eneken Maripuu on lõpetanud Eesti Kunstiakadeemia skulptuuri ning kunsti- ja kunstiajalooõpetaja eriala. Täiendanud end Tallinna ja Jyväskylä Ülikoolis. Juhendanud Eesti Kunstiakadeemia täiendus- ja ettevalmistuskursuseid, töötanud nii laste-, erivajadustega inimeste kui täiskasvanutega.

tegemistest kõrvale jääda. Selleks, et külad oleks „pildil“, saab ära teha nii mõndagi lihtsate vahenditega - info kajastamine valla kodulehel, wikeepeerias, toimiv külade ja mtü-de ümarlaud, mis annab vallast ter-vikpildi. Projekti raames on uuritud valdade kodulehti, et teada saada kuidas kajastatakse külade tegemisi. Kahjuks Nissi valla kodulehel puu-dub info külade kohta.

Vigala valla Vana Vigala külas elav Luc Saffre on hea näide, et Eesti küla on mõnus elukoht ka maail-makodanikele. Belgiast pärit, kuid nüüd Eestis juba 13 aastat elav Luc, tutvustas interneti entsüklopee-diat Wikeepeeria, mida saab igaiuks täiendada ja uusi artikleid lisada. Et muudatusi on tõesti lihtne teha , veendusime me kõik. Igale Eesti külale on loodud artikkel, mida kõik on oodanud täiendama, kes soovivad oma küla interneti teel reklaamida. Artiklite põhjal saab välja trükkida raamatu.

Infopäeval osalejad jõudsid ühisele arvamusel, et külade ja alevike ümarlaua kokkukutsumine on vajalik, et info liiguks paremini

vallavalitsuse ja vallaelanike vahel. Samas peaks külad ja alevikud ise aktiivsemad olema leidmaks enda seast inimesi, kes on nõus küla ning alevikku esindama.

Kuna infopäeval ei olnud esindatud kõiki külasid ja Turba alevikku, siis uue ümarlaua kutsume kokku uuel aastal, jaanuarikuus.

*Olvia Laur,
Marje Suharov*

re mälestuseks

ta ema elas mõnda aega sugulaste juures. Raimondi vanemad ei olnud sel ajal veel abiellunud. Tema sündi Riisiperes kinnitab ka Nissi kiriku sünnikannete sünnimeetrika. Kokupuude meie vallaga (Riisiperega) on põgus, võiks öelda, et isegi hetke-line, kuid ometi märgiline.

Erinevate eluperioodide loomingus on tema mõjutajateks olnud naised, kellele mõeldes on sündinud imelised viisid. Paralleeli tõmmates saame ka täna öelda, et temale pühendatud mälestuspingi idee ja selle teostus on alguse saanud samuti naistelt. Ühel kevadisel naisseltsi koosolekul, aasta või poolteist tagasi, kui sai arutletud ja mõtiskletud seltsi tegevuse ja tulevaste plaanide üle, sõnas üks sinisilmne, ütle mata

armas ja hää naine, et mis oleks, kui teeks midagi lihtsat, midagi ilusat, midagi hingele ja midagi mis kõigile korda läheks. Ja nii see sündiski. Idee läks idanema, millest tänaseks on saanud teostus. See idee oli ja on tänaseni otsekui muinaslugu muu-sikas.

Aitäh Seve Ehituse AS, Vello Ennis-te ja Jaanus Tabun, Jüri Kaerpõld, Nissi Maarja koguduse õpetaja Lea Jants ja Nissi vallavanem Peedo Kessel!

MTÜ Nissi Naisselts

Nissi Vallavalitsuse istungitel otsustatust

22. september

Anti kirjalik nõusolek puurkaevu rajamiseks Mustu külas Val-si kinnistule.

Kooskõlastati rajatava puurkaevu asukoht aadressil Ellamaa küla, Sassi

Määrati projekteerimistingimused Turba alevikus Jaama tee 6 soojatrassi ja veetorustiku liitumisprojekti koostamiseks.

Määrati projekteerimistingimused Turba alevikus Tööstuse tn 12 kinnistule õuesõppeklassi ehitusprojekti koostamiseks.

Väljastati raieluba Riisiperes Haiba tee 2 kinnistult kahe kuuse raiumiseks.

Vabastati kaks Riisipere aleviku jäätmevaldajat liitumisest korraldatud jäätmeveoga kolmeks aastaks.

Otsustati maksta alates 01.09.2014 gümnaasiumi-toetust viiele õpilasele, ühele õpilasele toetuse maksimisest keelduti.

Otsustati maksta koolisõidu-toetust ühele taotlejale, kes korraldab ise oma lapse vedamise kooli ja koolist koju;

Kinnitati Nissi valla õpilasliinide sõiduplaane 2014/2015. õppe-aastaks.

Otsustati jagada Munalaskme külas asuv Toa katastriüksus kolmeks katastriüksuseks;

Nõustuti trikitõukeratta võistluse „Nissi Scooter Jam“ korraldamiseks.

seati hooldus ühele raske puudega isikule ning hooldajale määrati hooldajatoetus.

Otsustati maksta ühele taotlejale lasteaiatoetust kogusummas 106,52 eurot, koolitoetust kolme- ja enamalapselistest peredest pärit lastele kogusummas 540 eurot, koolitoetust õpilaskodu üüri tasumiseks kahele taotlejale kogusummas 384 eurot, ravimitoetust kahele taotlejale kogusummas 22,22 eurot, erakorralist toetust kahele taotlejale kogusummas 134,23 eurot; ühele taotlejale koolitoetuse maksimisest keelduti.

Otsustati anda üürile eluruumi Riisiperes Nissi tee 53-1 viieks aastaks.

29. september

Väljastati ehitusluba Turbas Tööstuse tn 12 kinnistule õuesõppeklassi ehitamiseks.

6. oktoober

Määrati õpilastoetus Frank Aron Ragilole seoses osalemisega rahvusvahelisel rattavõistlusel Belgias.

Anti raieload Riisiperes Veetorni tn 7 kinnistult kuuse ja vahtra raiumiseks ning Nissi tee 32 kinnistult vahtra raiumiseks.

Otsustati maksta lasteaiatoetust ühele taotlejale kogusummas 106,52 eurot, ravimitoetust kahele taotlejale kogusummas 50,47 eurot, erakorralist toetust kahele taotlejale kogusummas 59,03 eurot, hooldekodutoe-

tust ühele taotlejale 150 eurot kuus, hooldajatoetust ühele taotlejale 19,18 eurot kuus.

Kinnitati aktsiaseltsi Nissi Soojus 01.07.2013–30.06.2014 majandusaasta aruanne ning otsustati jätta aruandeaasta kasum summas 387 464 eurot jaotamata.

20. oktoober

Nõustuti Madila küla Mäe detailplaneeringu algatamisega.

Otsustati jagada Odulemma külas Piiri katastriüksus kaheks katastriüksuseks ja Nurme külas Loigu katastriüksus kaheks katastriüksuseks.

Määrati projekteerimistingimused Munalaskme külas Kabli kinnistu elektriga liitumiseks ning Riisiperes Aiandi tee 7 elamu rekonstrueerimiseks,

Anti kirjalik nõusolek septiku paigaldamiseks Nurme külas Alemanõmme kinnistule ja varjualuse ehitamiseks Ellamaa külas Aia kinnistule.

Otsustati maksta koolitoetust õpilaskodu üüri tasumiseks ühele taotlejale 75% ulatuses, ravimitoetust kahele taotlejale kogusummas 94,93 eurot, erakorralist toetust kahele taotlejale kogusummas 160 eurot; hooldajatoetust ühele keskmise puudega lapse vanemale 19,18 eurot kuus.

Määrati hooldaja ühele raske puudega isikule ning hooldajale hooldajatoetus.

Otsustati vabastada üks Kivitammi küla jäätmevaldaja korraldatud jäätmeveoga liitumisest üheks aastaks.

Nissi Vallavolikogu istungitel otsustatust

18. september

Määrati Nissi vallas Ellamaa külas asuva Aia katastriüksuse sihtotstarbeks tootmismaa.

Avaldati arvamust AS Küteksi ja N.R. Energy OÜ välisõhu saasteloa taotluste kohta.

Otsustati müüa Nissi vallale kuuluv, Vilumäe külas asuv Odra kinnistu.

Määrati AS Nissi Soojus vee-ettevõtjaks Nissi vallas.

Kiideti heaks Sooniste turba-tootmisala korrastamistingimuste esitamise eelnõu ning peeti

vajalikuks korrastamisprojekti-ga hõlmata ka Sooniste II turbatootmisala.

Kinnitati Nissi valla ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendami-

se kava aastateks 2014-2025.

Nissi valla arengukava aastateks 2012-2030 ja tegevuskava 2012-2016 muutmine teine lugemine katkestati.

Nissi valla eelarvestrateegia aastateks 2015-2018 kinnitamine oli esimesel lugemisel.

10. oktoober

Muudeti Nissi valla arengukava aastateks 2012-2030.

Kinnitati Nissi valla eelarvestrateegia aastateks 2015-2018.

Nissi Vallavolikogu kultuurikomisjoni koosseisust arvati välja 3 liiget ja hariduskomisjoni koosseisust üks liige.

Kinnitati hariduskomisjoni koosseisu uus liige.

Määrati kolme katastriüksuse sihtotstarbeks elamumaa.

Otsustati taotleda Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt riigimaantee nr 11166 Turba-Lehetu katastriüksuste 51801:001:0237 ja 51801:002:0101 jagamisel tekivate vana teeosa alla jäävate katastriüksuste tasuta võõrandamist Nissi vallale.

Otsustati müüa Nissi vallale kuuluv korteriomand asukohaga Munalaskme küla, Sõstra.

Otsustati delegeerida teeseaduse § 11 lõikega kohaliku omavalitsuse pädevusse antud küsimuste lahendamine vallavalitsusele.

Otsustati maksta Nissi Vallavalitsuse liikmele hüvitist hariduse ja kultuuri valdkonda kuuluvate ülesannete korraldamise eest.

Ajaleht "Teataja"

Väljaandja: Nissi Vallavalitsus
Toimetus: Nissi Vallavalitsus
Reklaam ja kaastöö: ajaleht@nissi.ee

Päästeteemaline nädal Nissi koolis

Mõte sellise ürituse korraldamiseks tekkis aga juba aasta tagasi seoses ühe toreda ristsõnaga. Nimelt lahendas minu abikaasa ühel õhtul ristsõnu. Ma jäin juhuslikult vaatama ja nägin, kui huvitavad pildid seal olid plakatitest tulekahjude ennetamise kohta 40 aastat tagasi. Mõtlesin, et neid võiks kuidagi lastele ka näidata. Peale selle oli mul kodus CD plaat arhiivifilmi-dega erinevatest õnnetustest, mis on viimaste aastate jooksul aset leidnud. Ka see ei andnud mulle rahu. Nii see idee idanema hakkas ja kui sügisel arutati evakuaatsiooni-õppuse korraldamise kuupäeva, siis leidsin, et nüüd on õige aeg. Põhja-Eesti Ennetuskeskusest sain tuge ja nõu, abikaasa, kes on päästja, hakkas tooma koju igasugust varustust ja tegevus võis alata.

Tegemist oli kogu koolil. Eesti keele õpetaja Eve Pae kirjutas tundides lastega vastavasisulisi kirjandeid, Kaie Ehrpais meisterdas kunsti-tundides plakateid ja algklassid joonistasid. Põhja-Eesti Ennetuskeskusest saime ka näituse kunstinike poolt valmistatud plakatitest. Põhikoolilapsed riietusid aja peale

tuletõrjujate riietesse ja said järele proovida, kas saavad 1 minuti jooksul hakkama, sest just nii kiiresti peavad päästjad juba olema autos väljasõidul. Algklassid said aga tegevust teatavõistlusel, kus oli kasutada lastele mõeldud väike tuletõrjuja riietus, voolikud ja joatoru. Lapsed said voolikud lahti rullida ja joatoru ühendada voolikutega, mis oli päris raske, sest joatoru kaalub üpris palju. Seejärel asuti õpetaja Ingridi kassi „puu otsast“ päästma. Ühe päeva vahetundide ajal mängis garderoobis eelpool nimetatud film ja igaüks sai seda jälgida nii palju, kui huvi jätkus. Ürituse lõpetas evakuatsiooniõppus, kus sõitsid kohale sireenidega tuletõrjeautod ja lapsed näitasid oma teadmisi õnnetuse korral tegutsemises. Peale loendust oli üles pandud suitsutelk, kus huvilised said tunda, milline olukord valitseb suitsu täis ruumis. Tuletõrjujad aga näitasid, kui suure survega autost läbi voolikute vett tuleb. See oli väga raske ja paljusid lapsi pidi tuletõrjuja abistama, et laps jõuaks joatoru käes hoida.

Lõpuks oli kätte jõudnud laste kõige oodatud aeg - parimate

ja aktiivseimate äramärkimine. Ennetuskeskuse töötajad, kes olid tulnud meie tegemisi vaatama, tõid lastele kaasa lausa koormatäie vastavateemalisi meeneid. Oli palju põnevust.

Siinkohal soovin tänada kõiki oma kooli töötajaid, Nissi vabatahtlikke tuletõrjujaid, eeskätt Uno ja Aare Sassit, Põhja-Eesti ennetuskeskuse töötajat Reili Kulli, Lilleküla komando pealikut hr Sirpi ja oma

abikaasat. Kõik need inimesed tegid palju tänuväärset tööd, et kõik laabuks. Tänan teid!

Uute tegemisteni!

Liiivi Tammemäe

Harju maleva noorte kotkaste ja kodutütarde sügislaager

(algus esilehel)

Reedel võtsime külalised kell viis õhtul vastu ja tegime neile mõned tutvumismängud. Minna tegi kõigile varustusekontrolli, kus selgitasime milleks on vaja, et kaasas

oleks müts, kindad ja veepudel ja veel muudki. Oli juba üsna pime, kui tegime veel ka öise otsimis-mängu õues. Magama saime meie alles peale südaööd, kui kõik teised olid magama saadetud ja oli tehtud esimese päeva kokkuvõtted ning

tagasiside. Laupäev algas juba kell 08:00 hommikuvõimlemisega. Kai-rid tegeles väikestega sees ja Taniel suurematega väljas. Saime energiat täis ja alustasime kell 10 erinevate õpitubadega.

Sellel koolivaheajal õppisid Harju maleva tublid noored loodusõpetust – õpetaja Merike Palts selgitas mis on igaühedõigus ja tuletas meelde mürgiseid- ning ravimtaimi. Haiba rühma juht Marite viis läbi esmaabi õpitoa, kus keskendus sellele, et kui näeme vigastatud inimest siis peame tähelepanu pöörama kogu kehale, mitte ainult välispidisel vaatlusel silmahakanud vigastustele. Üsna tihti on vigastusi ka mujal kehapiirkondades, mille olemetähelepanuta jätnud. Samuti kordasime üle ka kõige põhilisemad oskused, kuidas haige stabiilsesse asendisse paigutada ja kuidas haava siduda.

Noored õppisid veel topograafiat. Taavo õpetas, kuidas leida kaardilt numbrite ehk koordinaatide järgi erinevaid asukohti. Hiljem ütles ta, et tema jaoks oli üllatav, kui hästi just kõige nooremad temast aru said. Usun, et ta oli väga hea õpetaja. Saskia õpetas noortele salakirja. Erinevates olukordades on vaja meil infot vahetada nii, et meie vastased meie tegevusest aru ei saaks, seega jagas Saskia neid teadmisi, mis ta ise õpetaja Merike Tsupsmanilt saanud oli. Poistele ilmselt kõige oodatud õpituba oli relvaohutus, aga ka väiksesed tüdrukud olid õhinaga ninapidi juures. Oma teadmisi jagas siin õpitoas Heiki, kes koos abilise Robiniga näitasid erinevaid laskeasendeid,

andsid näpunäited, kuidas täpselt märki tabada ning kordasid üle kõige olulisema, et ükskõik millist relva peab ALATI käsitsemata nii nagu ta oleks laetud.

Peale lõunat said noored kohe oma õpitut kasutada orienteerumismängus erinevates punktides, kus meie lapsed nende õpitut kontrollisid, nii et laupäeval kella kolmest viieni võis Turba vahel peaaegu sadat last ringi liikumas näha. Õhtul saime rummipallide tegemist õppida ja peale seda näitasid noored, kuidas nad suudavad kõigile teistele selgeks teha ühe kodutütarde või noorte kotkaste reegli. Isetegevuses tuli nimelt koostada plakat ning sinna juurde võis etendada mõne loo, mis seda reeglit veel ilmetaks. Kõik grupid said suurepäraselt hakkama.

Et päevapinged maha laadida, siis tantsisime sel õhtul ka poole ööni. Õnneks tuli vahepeal kella keerata nii et pühapäevahommikune ärkamine kell 8 ei olnudki nii õudne. Olime karmid ja tegime ka sellel hommikul hommikuvõimlemist, kuid seda väikese üllatusega, mida meie lapsed projektist „Hooliv klass“ olid kaasa toonud. Ehk siis võimlemine lõppes sellega, et kõik ringutasid ja siis kummardasid ning võtsid oma tooli alt kommi.

Pühapäev on puhkepäev ja nii meiegi nokitsesime toas ja õppisi-

Turba Kool „Hooliva Klassi” programmis

6.-7. klasside noored on jõudnud oma arengus etappi, kus seistakse silmitsi väljakutsetega, mis on seotud suhete loomise ja hoidmisega. Programmi “Hooliv klass” eesmärgiks on õpetada oskusi ja pakkuda kogemusi, mis aitavad luua klassist hoolivat meeskonda. 13st kandideerinud Tallinna ja Harjumaa koolist valiti programmi välja neli klassi valituks osutus ka Turba Kooli 7. klass, kelle klassijuhatajaks on Sirje Tabun.

Programmis vaadeldakse klassi koos klassijuhatajaga ja muutuste kindlustamiseks osaleb programmis, ka tugimeeskond, kelleks Turba Koolis on õppealajuhataja Kristi Värvi, psühholoog Inge Peterson, inimeseõpetuse õpetaja Viivika Laak ja tugiisik Anu Parts.

Programmi töö koosneb mitmest kahepäevasest koolitusest, kus osavad kas klassijuhataja koos tugimeeskonnaga või klass koos klassijuhatajaga ühe tugimeeskonna liikmaga, ning kohapealsetest tegevustest. Koolituste teemade hulgas on klassi toimimiseks vajalikud meeskonnatöö oskused, usaldussuhte loomine, väärtused. Samuti vaadatakse üle grupiprotsessid ning keeruliste olukordade lahendamine koolis.

Igal koolil on oma mentor, kellega saab suhelda ja aru pidada koolitus-tevahelisel perioodil. Praeguseks on läbi tugimeeskonna 1. koolitus ning koolitus osalevale klassile. Koolis käib tihe töö hooliva meeskonna loomise nimel. On paika pandud klassi tegutsemise eesmärgid ja harjutatud meeskonna toimimist erinevate mängude abil. Samuti antakse parim, et ellu viia koolitusel õpitut. Kavas on korraldada ülekoolliline „Hoolimise päev“, kus õpetada ka kaasõpilastele võimalikke hoolimise näitamise viise.

Turba Kooli 7. klassi osalemisest selles programmis loodame tulu ka teistele klassidele. Kuna tegemist on aktiivsete noortega, usume, et hea algatus olla hooliv, toetav ja märkav levib edasi suurematelt väiksematele.

Projekti kaugem eesmärk on innustada ka teisi koole ja noorsootöö asutusi sarnaselt koostööd tegema, et leida ühiseid lahendusi ja tegevusi noortele.

*Inge Peterson
Turba Kooli psühholoog*

me punumist nii värviliste kummi-de kui nõõridega, igaüks sai endale mälestuseks sellest laagrist kaasa teha oma käevõru. Seejärel näitasi-me külalistele oma aleviku tõelist uhkust – pritsumehi. Onu Andres rääkis kodusest tuleohutusest ja küsis selle kohta erinevaid küsimusi. Lapsed olid küllalt teadlikud millal ja miks tuleb suitsuandurit kontrollida ja muidki fakte tuleohutuse kohta. Hiljem said lapsed ise tuld kustutada nii vahtkustutiga kui ka tuletেকiga ning ka suure voolikuga märki lasta.

Seejärel läksime oma viimasele söögikorrale sööklasse, koos pritsumeestega. Uhke tunne oli, üks pritsumeestest ju praeguse kodutütre vend ja üks pritsumeestest oli ise noorkotkas olnud. Söögitäide

kiitmise jätsin aga targu kõige lõpu. Olime kõik väga rahul selle pisikese kõõgi kõõgikunsti ja lahkete ning toimekate söõgitäidega. Toit oli kõikidel kordadel nii maitsev, et peaaegu kellelgi ei jäänud midagi järele. Sibli mist oli palju, aga melu oli meelde jääv ja lisaks täis kõhule andis ka hea energialaksu, et edasi minna. Ilmselt panite selle toidu sisse palju rõõmu ja armastust, sest mul on siiani naeratus näol, kui sellele melule mõtlen. Aitäh teile!

Minu meelest olid need lapsed ja noored, kes selles laagris osalesid, eriliselt tublid, sest oli ju kooli vaheaeg, aga nemad olid koolis ja õppisid. Seda ma neile siis ka lõpuriivistusel ütlesin ja kiitsin.

Paar asja jäi mulle aga sellest nädalavahetusest pinnuks hinge. Kui lapsed laupäeval mööda Turbat orienteerusid ja oma punkte otsisid, siis sõitis ühest grupist mööda tumesinine Ford, mille aknast väljavaatav noor naisterahvas laste poole oma keskmist sõrme viibutas. Selgitasin siis lastele, et ilmselt ei ole tema sellist kasvatust saanud, nagu meie siin ja selles organisatsioonis anda püüame ning et usun, et see on tolle naisterahva enda kaotus ning temaga käitutakse nii nagu tema teistega käitub. Mul on hea meel, et see käitumisviis neile lastele ei meeldinud ja nad seda järele ei teinud. Loodan, et seda

lugu lugedes see naisterahvas oma teguviisi üle mõelda ja järeldused teha saab.

Teise asjana oli väga häiriv, et meie kooli spordihoone parklas on auto, milles kinni koerapere koos kutsikatega. Administraatorid teadsid öelda, et see auto on tihti seal koos erinevate koertega, kuna koerte omanikul ei mahtuvat koerad enam koju ära. Auto ukseid olid lukus, aknad kinni ja udused, mis tähendas, et koertel hakkas seal sees õhk otsa saama. Märkasin laupäeval ka meie vallavanemat spordisaali kasutavat. Kas tema ei näinud siis seda masinat ja kas tema ei saaks midagi ette võtta?

Siiski kokkuvõttes oli marutore nädalavahetus. Täna Kädlyt ja Heimarit ning ka administraatoreid, kes meie tegemised sel nädalavahetusel teoks lasid teha. Ilma lasteta aga ei oleks ma suutnud seda laagrit läbi viia, nii et Virje, Marleen, Kristi, Mari, Kairidi, Taavo, Rometi, Gerda, Tebi, Rihardi, Kaspari ja Robini vanemad teadke, et teie lapsed on suurepäraseid õpetajad, kantseldajad, juhid ja organisatorid, aga ka lihtsalt oluline tugi, et teada ja tunda, et nendega hätta ei jää.

*Miina Frank
Turba rühmajuhi abi*

Sügisvaheaeg Lehetus

Mäng on kõikide inimeste kõige tähtsam töö

Terve inimene peab suutma endale ise süüa valmistada

Lehetus oli sügisvaheaeg väga tegus. Lapsed tegid huvitavaid asju ja ka külakeskuses toimusid kolmel päeval erinevad üritused.

Esmaspäeval kogunesime külakeskusesse ja tegime koos süüa. Tegime frikadellisuppi ja õuna-purukooki. Ajasime juttu ning lastel oli väga tore.

Teisipäeval riisuti Lehetu külakeskuse õuealalt lehti kokku ning külas oli meil Mänguveski-Meelis. Ta rääkis enda tehtud lauamängudest ja näitas enda mängu. Mängud olid toredad ning lapsed said uusi mängu mängida. Söödi isetehtud kooki ja keeksi ning joodi teed. Kolmapäeval külastas meid Nissi valla lastekaitsetöötaja Elerin Sagar ja Nissi valla konstaabel Kätlin Murre. Teemadeks olid "Kuidas olla hea laps?" ning "Kuidas käituda liikluses?". Teema kohaselt tehti mõlema teema kohta plakadid, mis tulid väga omapäraseks. Lapsed sõid kommi ja said klepsud. Peale nende ürituste harjutavad Lehetu noored isadepäevaks tantse ja näidendeid, et isadele head isadepäeva soovida. Nii tegus oligi Lehetus sügisvaheaeg!

Lii Rei

Turba Kooli tegemised täna ja homme

Iga uus õppeaasta koolis on nagu järgmine lehekülj raamatus: vahetuvad tegelased ja muutuvad sageli ka tegevused.

Nii on teisenenud ka kooli õpilasesinduse koosseis, kus on ettevõtlikud noored, kes tahavad oma uute mõtetega koolielu sisukaks ja turvaliseks muuta ja näevad traditsioonilisi üritusi uues võtmes. Kooli nime ja õppeaasta vahetumine pole aga muutnud õpilasesinduse sisulist tööd: sellegi õppeaasta plaani kuulub mitmesuguste ettevõtmiste korraldamine. Juba novembrikuus ootab koolipere külalasi, kes annavad tunde ning tutvustavad oma töid ja tegemisi kooli õpilastele.

13. detsembril toimub **jõululaat**, millest oodatakse osa võtma kõiki huvilisi nii koolist kui ka väljast-

poolt. Jõululaat on planeeritud sellel aastal Turba aleviku sündmuseks, kuhu on oodatud osalema kõik ja mida juhivad õpilased. Aasta lõpetab 19. detsembril toimuv **jõulupäev**. Jaanuarikuus on tulemas traditsiooniline „Playbox“, mis saab uue näo ning pakub osalejale kui ka kaasaelajale eredat elamust: arvukalt värvikaid tegelaskujusid ja rohkesti haaravat muusikat. Kevadet tervitatakse stiilse moenädalaga.

Selline sai põgus läbilõige ees ootavatest sündmustest Turba Koolis.

Traditsioonid jätkuvad

Ümber Turba jooks on aastatepikkune traditsioon, mis taas elustati eelmisel aastal kooli vilistlaste poolt. Vaatamata tuulisele ja jahele õhtule toimus 15. oktoobri õh-

tul kell 18.00. Ümber Turba jooks. Osalejate hulga olid esindatud võistkonnad nii täiskasvanute kui noorte hulgast. Selle aasta võitjaks osutus Turba Kooli 7. – 9. klassi õpilaste võistkond. Teise koha sai Nissi Põhikooli võistkond ja kolmandaks tulid Industri Textil Job OÜ jooksjad. Siinkohal soovime tänada kõiki osalejaid ja korraldajaid. Eriline tänu Maire Kesselile ja Jüri Kaerpõllule, kes traditsiooni ellu kutsusid ning panustasid suure osa korraldusse ka sel aastal.

Lause „Teadmised koduõuelt“ võtab kokku meie tegemised ja kogemused Turba Koolis. Kõik, kes tunnevad huvi meiega koos põnevaid sündmusi ette võtta on oodatud!

Turba Kooli Õpilasesindus

Veri pole paksem kui vesi ehk kinkelepingust inimeste keeles!

Juristina puutun liigagi tihti kokku probleemiga, kus heausksed vanemad on kinkinud enda elukohaks oleva korteri või maja oma lastele lootuses, et lapsed kannavad nende eest hoolt. Hiljem on pidanud aga tõdema, et pärast kinkelepingu sõlmimist on neid kodust välja tõstetud või vara lihtsalt maha müüdud.

Kodu lastele pärandamine oma eluajal (st kinkimine) on täiesti normaalne tegevus, aga kui teil on soov selles majas elada kuni oma elupäevade lõpuni, siis pange see kinkelepingusse kirja. Sellisel juhul kannab notar märke kinnistusraamatusse ning teile on elu lõpuni elukoht tagatud.

Teine näide elust enesest. Olete ilma

lasteta üksik vanur, keda käib igapäevaselt abistamas lihtsalt tore ja hea inimene ning teie ainuke vara on maja, kus elate. Ühel päeval otsustate selle kinkida nimetatud heategijast isikule, kes on truult olnud teie kõrval juba kuid või isegi aastaid. Taas täiesti mõistetav ja südamluk soov, kuid siin tuleb mees pidada kahte asja, sest tihti juhtub, et heategija abistamise soov kaob koos kinkelepingu sõlmimisega.

Esiteks, kui soovite selles majas elu lõpuni elada, siis pange see lepingusse kirja. Teiseks, soovitan kirja panna, et kingisaaja on kohustatud teid hooldama elu lõpuni vms, olenevalt vajadusest. See on vajalik näiteks olukorras, kus tervisliku seisundi

tõttu osutub vajalikuks teie elama asumine hooldekodusse ning teie pensionist üksi arvete maksmiseks ei piisa.

Need näited ja väited võivad tunda veidi küünilised, kuid praktika kahjuks näitab, et lepingute puhul tuleb käituda vastupidiselt ütlusele "Veri on paksem kui vesi", sest suusõnalisi kokkuleppeid on hiljem raske tõendada. Olen kindel, et heausksel inimesel, kes soovib teid tõeliselt aidata, ei ole midagi selle vastu, et teie heaolu tagavad punkid on kinkelepingus kirjas.

Ermil Miggur
Nissi Vallavalitsuse liige, Omena
Õigusbüroo jurist

Pildil: Otto Tiefi valitsuse liikmed Jaan Maide ja Juhan Reigo 22. septembril 1944 Nissis (taamal Nissi leerimaja)

Vangilaagrites

Pärast kohtu jäid süüdimõistetud Butõrka vanglasse oma edasist saatust ootama. Nooremad ja tööjõulisemad süüdimõistetud saadeti reeglina edasi Kaud-itta, Otto Tief, kes selleks ajaks käis juba oma 56. eluaastat, nende hulka ei sobinud ja nii sattus ta peagi koos teiste omavanuste meeste – Susi, Pärtelpoja ja Pikkoviga lähietappi. Esmalt saabusid mehed Kuibõševi, kuid kuna nende töösuutlikkuse vastu sealgi nõudlust ei olnud siis viis tee sealt peagi edasi Novosibirskisse, kus nendetaoline „kaup“ oli vastuvõetav. Saabujad suunati Krivoštšokovo laagrisse, kus oli mitu lähestikku laagripunkti erinevate tehaste juures. Tiefi, Pärtelpoja ja Pikkovi tunnistas arstkil komisjon ka seal esialgu mittetööjõuliseks ning suunas nad vanglahaiglasse. Otto Tief oli selleks hetkeks üleni paistes –, jalataldadest pealaeni“. Diagnoos – alimntaarne distrophia ehk lihtsalt nälg ja soolakala dieet, sest laagri kogemuste põhjal tekitas ülemääraselt soolane toit kinnipeetavil turseid. Nälg valitses laagreis kõikjal ja murdis rahvast nagu loogu, jättes ka paranejaile omad jäljed. Otto Tief seob seda perioodi oma elus mälulünkade tekkega.

Ometi ei kavatsenud ta saatusele alla vanduda ning otsis võimalusi püsijäämiseks. Laagris õnnestus tal hankida endale vene-inglise sõnastik koos hääldamisõpetusega. Olles maskeerinud selle vene-eesti sõnastikuks, sai ta raamatut ohutult enda lähedal pidada ja nii algas inglise keele õppimine. Haiglas viibides oli vaba aega piisavalt ja nii suutis ta mõne aja pärast juba sõnastiku abiga ka inglisekeelseid tekste lugeda. Suurt muljet avaldas Tiefile kättesattunud haruldus – professor Šrödingeri kuuluis loeng „What is Life?“, mis virgutas teda otsima ja lugema laagri raamatukogust leitavaid filosoofilisi, seal hulgas ka kommunismi klassikute töid.

Kui tervis oli veidi taastunud, lõppes haiglapõli ja Tief suunati tööle nõrgajõuliste brigaadi, mis tegeles vihikute köitmisega. Kuna laagripajakile tuli ajuti lisa ka toidupakkidega kodustelt, oli Tief peagi nii kosunud, et peeti võimalikuks suunata ta tööle laagrist

väljaspoole, kus töö raskem ja tingimused kurnavamad. Samaaegselt Tiefiga määrati tööle väljaspool laagrit ka Pikkov, kes esimese tööpäeva järel kokkuvarisedes suri. Mees maeti tsooni taha nimetusse hauda, nagu tuhanded teised ja nagu kirjutab Tief: „Selliseid laagrist vabanemisi juhtus iga päev mitu. Kuid uusi sissetulijaid oli veel rohkem.“ Järgnevaks etapiks Otto Tiefi vangistusaastais oli tema suunamine invaliidise laagrisse Kasahstanis, mõnikümme kilomeetrit Karaganda linnast. Seal oli varasemal ajal olnud ühe Inglise ettevõtja vasekaevandus koos sulatustehasega, mis Kodusõja ajal rüüstatuna nüüd vangilaagrina taastamisele oli määratud. Töölisteks olid peamiselt vabrikutöölt väljapraagitud invaliidid, kuid oskustööks ja teiste väljaõpetamiseks oli kohaletoodud ka nooremaid. Tuhanded vangid vedasid kivimurrust välja seal lahtimurtud kiviplokke, millest edasi kohapeal kasarmuid ehitati. Mingeid töönorme algul polnud, kuid tööle ergutajaiks olid vangivalvurite kepid. Kuna aga kivitassijaid oli palju, siis jõudsid nad ehitajatele materjali kätte toimetada ilma suurema pingeta ja töö sellisena vabas õhus oli tervislikum, kui kusagil vabrikus. Need, kes invaliidilaagris veidigi kosusid, leidsid end peagi taas komisjoni eest, kes tööjõulist inimkontingenti edasi suunas. Sattus selle komisjoni ette ka Tief, kelle roosatav pale komisjonile tervisest pakatava mulje jättis ning peagi läks sõit mitmesaja väljavalituga stepi suunas... Mitmeööpäevase reisi järel hakkasid stepist paistma maapuuriemiseadmed mustade hunnikute taustal. Nii sai Otto Tiefert nüüd Ekibastusi sõebaseni „rajaja ja ehitaja“. Saabuv talv oma 30 kraadise pakasega tervitas vange, kui need alles telkides elutsesid. Ränkcraske töö tulevase elektrijaama vundamendiaugu kaevamisel vältas pea terve talve ning mõju Tiefi tervisele taas hävitavalt, mistõttu ta tsooni-sisesele tööle öövahiks tuletõrjujaks praagiti. See ametikohta oma töötingimustega oli Tiefile eriliselt meelepärane ja enda sõnul oleks ta sinna jäänud heal meelel oma vangistusaja lõpuni, kuid paraku ei olnud see lootus määratud täituma – järgmisel suvel tuli käsk kõigi vanemate ja nõrgemate tagasi-suunamiseks tagasi.invaliidide

laagritesse ja nii leidis Tief end peagi Spasski laagrist. Spasskis kohtus Tief ühe Vene-maal elanud inglasega, kellega suheldes tema inglisekeele oskus tugeva praktikaga täienes. Teifil õnnestus saada tööle vangilaagri haiglase, kus ta esmalt oli valvur, seejärel sanitar ning edasi juba röntgenikabineti statistik, kes arstide poolt dikteeritud tekste vastavasse päevaraamatusse kirjutas. Paraku olid needki head päevad määratud millalgi otsa saama. Röntgenoloog lahkus laagrist ning Tief suunati ümber tööta invaliidide blokki, kus ta kohtus enda sõnul „kõige räpase-ma ja näljasema inimmassiga tema laagritesviibimise ajal“. Troostiks selle kõrvale jäi aga sage kohtumine inglasega ja temaga vestlemine inglise keeles. Kuna mõlemad said ka kodust pakke, siis oli meeste füüsiline seisund enam.vähem rahuldav. Tief kirjutab:

„Kindel enesele võetud

Pildil: vahitorn alutise laagripunkti serval.

ülesanne õppida inglise keelt kõigi takistuste kiuste andis vanglaelule sisu ja aitas hoida nii mu moraal. Praktika näitas, et kelle moraal langes, see ei kannatanud vanemas eas vangipõlve välja.“ Mõni kuu enne 10-aastase vangipõlve lõppu viidi Tief üle laagripunkti Karaganda linnas, kuhu koondati vange enne nende vabastamist. Sinna saabusid ka erinevad kohapealsed tööpakkumised, kuid Tiefilealistele nõudmist polnud. Ja nii jõudis 1954. aastal kätte ka juunipäev, mil vangla väravad 64-aastase Otto Tiefi ees taas avanesid. Ka see eluperiood oli otsa saanud. Ees ootas aga tundmatus...

Epiloog

Kuna kümneaastase vangipõlve järel terendas Otto Tiefi ees nüüd vaid suur määramatus, otsustas ta esmalt uue eluga end harjutades otsida tööd samast paikkonnast, kus ta juba viibis. Tuginedes oma kunagisele haridusele ja nooruspõlveaegsele tööpraktikale maamöörtjana, asus Tief 1954. aasta oktoobris tööle 88 kilomeetri kaugusel Karagandast, kuhu ta määrati Ulutau rajooni maakorraldajaks. Vangilaagrites kogetud kannatused olid mehe füüsilisele aga omad karmid jäljed jätnud. 1955. aasta diagnoositi O. Tiefil kor-duv infarkt ja talle määrati II

grupi invaliidsus. Tief lahkus töölt ja hakkas taotlema luba Eestisse asumiseks. 15. mail 1955 sai ta Ulutaust tähtjatu passi ning sõitis esmalt Tallinnasse.

Mähel elas Richard Tiefi, Otto vennapoja pere. Liidia oli tema abikaasa. Nende kolm tütar: Mare, Anne ja Tiuu mäletavad, kuidas 1956. aastal üks venepärases sonimütsis ja mustas ülikonnas mees nende koju Mähel vastvalminud individuaalelamu õuele ilmus ja voodikohta küsis. Liidia Tief, kelle poole mees õuel pöördus, nägi küsijat esimest korda. Ta oli kuulnud, et Siberis on keegi onu Otto. Nüüd seisis seesama onu keset õue. Mähelt leidis Tief Eestis oma esmase peavarju, kuid peagi siirdus ta sealt edasi oma õe juurde Rapla rajooni, kuhu ta ka mõneks ajaks elama jäi. Tööd leidis ta Sovhooside Peavalitsuses vanem-maakorraldusinsenerina.

Mospinos. Paguluses pidas Tief tihedat kirjavahetust ennekõige oma vana sõbra ja laagritekaaslase Arnold Susiga, kellega ta aegajalt Tallinnas käies ka korduvalt kohtus. 1965. aastast sai Tiefi uueks elupaigaks Ainaži. Nüüd sai ta lihtsamini Tallinnas käia ja kohtuda vanade sõprade-tuttavatega. Olude lõdvenedes pikenesis ka külaskäigud. Nii mõõdusid järgnevad aastad, toeks vajadusel kunagine kolleeg Maapangast Elfriede Einseln ja teised sõbrad tuttavad, mistõttu tal polnud puudust millestki, mida inimestel talle võimalik pakkuda oli. Kaheksakümne nelja aastase Otto Tiefi viimased elukuud mõõdusid Eestis, koduses Ahja haiglas, kuhu ustav endine laagrikaaslane, arst Rein Põllumaa ta pärast uut haigushoogu kokkuleppel kohaliku arstiga toonud oli. Selles haiglas Otto Tief 5. märtsil 1976 ka suri.

Oma testamendis oli Tief avaldanud soovi, et tema põrm pütaks matta võimalikult lähedale Arnold Susi lähedale, kellega ta koos oli läbi käinud nii headest kui halbadest päevadest. Selle soovi täitjateks oli ta määranud Elfriede Einselni ja Arnold Susi tütre Heli Susi. Arnold Susi haud oli Metsakalmistul ning sinna plaaniti nüüd matta ka Otto Tiefi põrm ja selleks oli leitud ka väike sobiv hauaplats otse Arnold Susi haua päitsis. Headele plaanidele astus taaskord vahele Julgeoleku Komitee karvane käsi. Tund peale Tiefi surnukeha äratoomist Ahjalt, kihutas haigla hoovi KGB furgoonauto ja tulijad nõudnud Eesti põrandaaluse valitsuse peaministri surnukeha väljaandmist. Seeläbi said ka Ahja haiga öed-arstid teada, keda nad siiani põetanud olid... Kuuldes, et põrm juba teel Tallinna poole on, istunud mehed kirudes autosse ja kiirustanud tagasi-teele. Järgnes kiire „ajuloputus“ Metsakalmistu juhatajale ja luba Tiefi matmiseks sinna tühistati. Matjad helistasid läbi kõik instantsid, kuid asjameeste vastus oli ühene

ja lõplik – Susi ja Tiefi samale kalmistul ei maeta... Mõistagi oli see lüüasaamine, kuid võinuks minna ka veel palju hullemini: nimelt olid julgeolekumehed avastanud Metsakalmistu kabelist Otto Tiefi puusärgi ning nõudnud selle väljaandmist, et see Liivakalmistule „reahauda“ matta. Kalmistujuhatajal jätkus aga julgust neile keelduda ning kabeli ukse lahtimurdmiseks puudusid meestel ilmselt volitused. Samast päevast algas aga ka valve kabeli juures. Matuse korraldajad leidsid nüüd võimaluse kadunu matmiseks Pärnamaele ning selles ei teinud neile enam takistusi ka võimuesindajad, kelle valvsa tähelepanu all hauatalitus lõpuks teoks sai. Kogu see segadus Tiefi matmise ümber tõi aga kohale märksa rohkem rahvast, kui ehk muidu oleks seal olnud ning tema matusest kujunes omamoodi rahvuslik meelevaldus. 4.aprillil 1993 maeti valitsusjuht Otto Tief pidulikult ümber Suside platsile Metsakalmistul ning 2012.aasta 22.septembril, vastupanuvõitluse päeval, pühitses peapiiskop Andres Põder samal hauaplatsil ühise mälestukivi ka neile Tiefi valitsuse liikmetele, kelle matmiskoht teada ei ole.

Jäägu neid ridu lõpetama Otto Tiefi enese luulekatsetus (kirjaviis muutmata):

*Küll armastan ma kodumaad,
kuid mõistetamatu, imelise armuga.
Ei verevõidu kuulsusraad,
Ei üllas rahu, hoitud uhke hinnaga,
Ei siiraid muistseid mälestusi,
Ei ärata mus õilsaid unistusi.
Mind võlub – miks, see hinge saladus -
Ta nurmeavaruse jahe vaikus,
Ta ürgse metsa sume kaikus,
Ta kevadvete mereääretus...*

(järjejutu lõpp)

Pildil: Otto Tief pärast vangistusest naasmist Põrsakul koos õdede Julie (vasakul) ja Leenaga.

UUED VALLAKODANIKUD

Septembris
 Harri Johannes Töll (Riisipere)
 Mihkel Roosma (Rehemäe)
 Herman Puuste (Riisipere)
 Kevin Heinmäe (Turba)

Oktoobris
 Helena Pehter (Ellamaa)

Meie hulgast on lahkunud:

Septembris
 Salme-Marita Sassi (Riisipere)
 Nikolai Ragilo (Odullema)

Oktoobris
 Lembit Altmets (Viruküla)
 Matilda Teider (Rehemäe)

Õnnitleme!

Oktoobris
 75 Aleksandr Gavrilov
 75 Rein Mäggi
 70 Rein Kilter

Novembris
 97 Linda Raudvee
 91 Herbert-Lembit Simisker
 85 Evi Valdmee
 85 Viktor Teemets
 80 Johannes-Edgar Tammist
 75 Maimu Kaldvere
 75 Agu Kivirand
 70 Elvi Kütt
 70 Toivo Siitam

Turba Kultuurimaja poolaasta üritused

November

Pühapäeval, 9.novembril kell 18.00 **isadepäeva** tähistamine

Reedel, 14.novembril kell 20.00 **teatriõhtu** (Teateater)

Teisipäeval, 18.novembril kell 14.30-16.30 **jalatsite müük**

Kolmapäeval, 26.novembril kell 13.00 Turba **pensionäride kokkusaamine**

Reedel, 28.novembril kell 20.00 naisrühvatantsurühma **Turba Tantsupisik sünnipäevapidu**

Detsember

Kolmapäeval, 3.detsembril kell 13.00 **Inkotoa müügitund**

Laupäeval, 6.detsembril kell 12.00 **Perehommik** (Nipitiri Nukuteater)

Laupäeval, 6.detsembril kell 19.00 **teatriõhtu** (Vana Baskini Teater)

Kolmapäeval 10.detsembril kell 12.00st "**Silmaröömu**" pakkumised

Riisipere Kultuurimaja eelteated

6.detsembril kell 10.00-15.00

Kingipäev

Erinevad müügiletid, Kohvik, Loterii, Töötoad, Esinemised

Müüma -pakkuma registree-ri 30.novembriks tel.55600276

27.detsembril 20.00-02.00

Õhtu Sõpradega

Tantsuks ansambel **Brandy**
 Üllatusesinejad
 Teenindab Roosta Puhkeküla
 Pilet 7 € ja 5 €

EELK Nissi Maarja koguduse teated

23. novembril kell 12.00 Sur-nute mälestuspüha jumalateenistus armulauaga. Laulab Ülle Pootsmaa. Võimalus mäestada lahkunud omak-seid.

30. novembril kell 12.00 I advendi jumalateenistus. Advendi küünla süütamine.

7. detsember kell 12.00 II advendi jumalateenistus armulauaga.

14. detsember kell 12.00 III advendi jumalateenistus. Lau-lab Riisipere Kammerkoor.

Info: koguduseõpetaja Lea Jants, tel 56656738. ●

TÄHISTAME ISADEPÄEVA!

Turba Kultuurimajas
 P 9.novembril kell 18.00

NISSI TROLLIDE ORKESTRI KONTSERT

dirigent Tõnu Sal-Saller

ÜHINE TEEJOOMINE
 Sissepääs on TASUTA

pakub tööd kogemustega spetsialistile.

Otsime töötajaid järgmistele ametikohtadele:

- automehaanik
- autoplekksepp
- automaaler
- komplekteerija

LaitseRallyPargi kardikes-kus otsib hakkajat klien-diteenindajat, kes oleks korrektne, meeldiv suhtleja ning omaks tehnilist taipu. Kasuks tuleb inglise ja vene keele oskus.

Täpsem info telefonil 6716067
 või e-posti aadressil info@laitserallypark.ee
 Aadress: LaitseRallyPark
 Hingu küla Kernu vald
 Harjumaa

Riisipere Kultuurimajas
 22. novembril 2014 kell 17.00

Maris Nõlvak Gert Raudsep

KIRSITUBAKAS

KATRIN MAIMIKU JA ANDRES MAIMIKU FILM
 ESIMISEST ARMASTUSEST

KINODES ALATES 16. OKTOOBRIKST

MARIS NÕLVAK, GERT RAUDSEP, GETTER MERESMAA, ANNE DEEMANN, MAAGIA JAKOBSON, ANDRES KÜTT, VIILU MAIMIK, TUURA KADARVİK, AAP SALIMETS, MIKKEL SÖÖ, STEEN SHERPÖV, KRISTINA AGO, MAARIA PULK JA ANDRES MAIMIK, ANNE LIIPP, KATHYIN MAIMIK JA ANDRES MAIMIK

Pilet 2 eurot ja 3 eurot

Riisipere Kultuurimajas
 15. novembril 2014 kell 18.00

Hristo Boychev

Mait Malmsten

FENOMEN

Lavastaja Madis Kalmet Kunstnik Ervin Õunapuu

Pilet, 2 eurot, sooduspilet 9 eurot R.A.A.M.

Kuulutused

Noor pere **ostab maja** Riisipe-res. Võib olla ka renoveerimist vajav. Telefon 56487236.

OÜ Estest PR **ostab metsa-ja põllumaad.**
 Tel 50 45 215, 51 45 215
 e-post info@est-land.ee ●

Silmaroom

SILMADE KONTROLL JA PRIILIDE MÜÜK
 10.12.2014 alates 12:00-st
TURBA KULTUURIMAJAS
 12.12.2014 alates 10:00-st
RIISIPERE KULTUURIMAJAS
 Nägemisteravuse kontroll maksab 10€. Priilile on kontroll TASUTA.
INFO ja etteregistreerimine telefonil: 5219014

RAAMATUPIDAMIS-TEENUSED

välke- ja keemilise suurusga ettevõtetele, füüsilist isikut ettevõtjatele; mittetulumuuhingutele; koostamine;

HINNAD ALATES 38,40 EUROST

jooskv raamatupidamine; majandusaruannete koostamine; tsekkide koostamine; eelmiste perioodide korrektsustamine; maksumaksja nõustamine; personalitöö.

Osajuhid K & K Raamatupidamisteenused
 telefon: +372 5591 1337; +372 5503 7433
 e-post: karmen@kkr.ee, kaitti@kkr.ee
 www.kkr.ee

TallinnaTV

TALLINNA TELEVISIOON - KÕIKJAL ÜLE EESTI!

Alates novembrist ka VIASAT-is

SOODUSMÜÜK

www.mahuti.ee

- CE SEPTIKUD
- MAHUTID
- IMBSÜSTEEMID

E-mail: info@mahuti.ee
 Tel: +372 53 433 650
 +372 51 46 824

Harjumaa, Kiili vald, Kurna tee 26

Teenused:

- » röntgendiagnostika
- » vere- ja allergiatestid
- » kasvaja jm operatsioonid vanematele ja probleemsetele patsientidele
- » EKG uuringud
- » nahahalguste diagnostika
- » steriliseerimine
- » vaktsineerimine
- » käitumisprobleemide lahendamine, kutsikakool, pügamine

Loomaars Jaak Jõks

Küla loomakliinik
 Puhkuse tee 1, Küla

Avatud E-R 09.00-19.00 L 10.00-16.00
 Info 670 5243

www.loomaklinikkulaa.ee

ETENDUS EI SOBI LASTELE!

teateater **Turba Kultuurimajas teatriõhtu**

SALAPAIK

Radha Bharadwaj
 shokeeriv lugu

14.novembril kell 20

Lavastaja-kunstnik Jane Meresmaa-Roos
 Heli- ja valgusrežiir Alar Simmermann
 Osades Eneli Meresmaa Riho Enni

Piletid- eelmüügist 3/5 eurot kohapeal 5/7 eurot

Eesti Kultuurkapital Lincona pörandakeskus

Teateater Vana-Kalamaja 9a 10414 Tallinn
 tel. 6413 777 mob. 56 607 047 info@teateater.ee www.teateater.ee